

MINSKADE KOSTNADER GENOM SAMARBETE MED NÄTÄGARE

- Ett sätt att effektivisera fjärrvärmesystemen kan vara att koppla samman lokal fjärrvärmenät till större regionala nät.
- Framträdande drivkrafter finns inom områdena lönsamhet, produktion och miljö.
- Framgångsfaktorerna för regionala fjärrvärmenät är samarbete inför sammankoppling, samarbete under drift, produktion och lönsamhet.
- Tio potentiella kluster i Sverige har identifierades där det skulle finnas potential att sammankoppla fjärrvärmenäten. Av dessa analyserades fyra djupare.
- Den nationella potentialen för ytterligare regionala fjärrvärmesamarbeten är blygsam med nuvarande förutsättningar.

Regionala fjärrvärmesamarbeten

Fjärrvärmemarknaden i Sverige är under ständig förändring och påverkas starkt av förutsättningarna inom landet såväl som förändringar i omvärlden. Ett sätt att effektivisera fjärrvärmesystemen kan vara att koppla samman lokala fjärrvärmenät till större regionala nät och det finns idag ett antal etablerade regionala fjärrvärmenät i Sverige. Det pågår även utredningar om framtida samarbeten.

Här identifieras hinder och drivkrafter för utvecklingen av regionala fjärrvärmesystem. I rapporten finns också en sammanställning av framgångsfaktorer för att underlätta för nya fjärrvärmesamarbeten. Vidare har nya potentiella fjärrvärmeregioner identifierats och analyserats.

Resultat visar att de mest framträdande drivkrafterna för att sammankoppla lokala fjärrvärmenät till ett större regionalt nät finns inom områdena lönsamhet, produktion och miljö. Ekonomisk lönsamhet är den mest

framträdande och avgörande drivkraften då det är en förutsättning för en sammankoppling.

Vid bedömning av lönsamhet bör även tryggad energiförsörjning, en ökad redundans, riskspridning och andra synergieffekter beaktas. Detta skapar ett värde som är svårt att värdera i ekonomiska termer men som bör ställas i relation till investeringskostnaden och driftnyttan med sammankopplingen.

Här identifieras tio potentiella kluster där det skulle kunna finnas potential för att koppla ihop fjärrvärmenäten. Där det kan finnas en rimlig potential med en sammankoppling har aktörerna redan utrett eller utför nu egna utredningar kring möjligheterna att sammankoppla sina fjärrvärmenät. Det visar att branschen är mycket kostnadsmedveten och öppen för samarbeten.

Av de tio identifierade klustren har fyra studerats i mer detalj. För två av klustren

saknas ekonomisk lönsamhet medan det för de övriga två finns möjlighet att uppnå ekonomisk lönsamhet med en sammankoppling men där förutsättningarna varierar och där den ekonomiska lönsamheten är beroende av flera faktorer, där en av de avgörande är hur stor spillvärmepotentialen är.

Att inte fler sammankopplingar har realiserats trots att flertalet utredningar och diskussioner genomförts beror på flera faktorer som diskuteras i studien. Analysen visar att den nationella potentialen för ytterligare regionala fjärrvärmesamarbeten är blygsam med nuvarande förutsättningar.

Många fjärrvärmenät har effektiviserat sin fjärrvärmeproduktion både avseende produktionskostnad och klimatpåverkan. Därför finns idag ofta endast mindre skillnader mellan de närliggande bolagens rörliga produktionskostnader, vilket gör att den faktor som har störst inverkan på förutsättningarna

för ekonomisk lönsamhet ofta är för liten för att motivera en sammankoppling.

Det är troligt att det främst kommer att ske sammankopplingar av fjärrvärmenät då en aktör står inför en större re- eller nyinvestering och en överföringsledning till angränsade nätagare är ett bättre ekonomiskt alternativ.

Att inte fler fjärrvärmesamarbeten realiseras på grund av att det inte är ekonomiskt eller miljömässigt gynnsamt med en sammankoppling är inget negativt utan innebär att den mest kostnads- och resurseffektiva fjärrvärmeproduktionen är i två separata nät.

Om fjärrvärmesammankopplingar däremot inte kommer till stånd på grund av att riskfördelning och formering av avtal inte kan göras gynnsam för alla parter, kan det få konsekvenser i form av ökad primärenergianvändning eller högre fjärrvärmepriser för kunden.

Fullständig rapporttitel
Regionala fjärrvärmesamarbeten

För resultaten ansvarar
Anna Liljeblad, Marcus Jansson och Ingrid
Nohlgren på WSP Sverige.

Rapportnummer
2015:102

Vill du läsa mer
www.fjarrsyn.se eller
www.energiforsk.se/program/fjarrsyn

”Det är viktigt att lägga tid och resurser på att utforma samarbetsformer och affärsupplägg som är gynnsamma för alla parter.” Ingrid Nohlgren, projektledare